

EEN PEG-SONDE BIJ KINDEREN

Wat is een PEG-sonde?

Een PEG-sonde is een maagsonde die vanuit de maag door de buikwand naar de buikhuid loopt. In de maag zit aan de sonde een stopje dat voorkomt dat de sonde uit de maag losraakt. Aan de buitenkant zit om de PEG-sonde een fixatieplaatje op de buikhuid. Dit plaatje voorkomt dat de sonde te ver de maag inglijdt (Figuur 1). Aan het uiteinde van de sonde zit een toedieningssysteem, waardoor sondevoeding, vocht en medicijnen gegeven kunnen worden. De PEG-sonde zit verborgen onder de kleding. Uw kind kan er gewoon mee douchen of zwemmen.

Waarom een PEG-sonde?

Uw kind is voor voeding, vocht of medicijnen afhankelijk van een maagsonde. Als Uw kind zeer langdurig van een maagsonde afhankelijk is, of als de maagsonde veel problemen geeft (bijvoorbeeld regelmatig opnieuw inbrengen, bloedneus, luchtwegontsteking), kan overwogen worden de maagsonde te vervangen door een gastrostoma. Een gastrostoma is een kanaaltje dat door de buikwand heen naar de maag loopt. De meest gebruikte techniek om een gastrostoma aan te leggen is de Percutane Endoscopische Gastrostomie (PEG). In het gastrostoma wordt een speciale sonde aangebracht, de PEG-sonde. De PEG-sonde heeft dezelfde functie als de maagsonde, maar wordt door patiënten en ouders als comfortabeler ervaren. Als de PEG-sonde versleten is, kan deze worden vervangen door een maagbutton

Wanneer geen PEG-sonde?

Indien uw kind een ernstige vergroeiing van de wervelkolom heeft (scoliose), een sterk vergrote lever, ernstig overgewicht of een niet corrigeerbare stollingsstoornis, kan een PEG-sonde niet worden geplaatst. In de meeste gevallen is het dan beter de chirurg met een operatie het gastrostoma aan te laten leggen.

Doet het aanleggen van een PEG-sonde pijn?

Het plaatsen van een PEG-sonde gebeurt onder narcose waardoor uw kind niets van de ingreep zal merken. Ook na het aanleggen van de PEG-sonde kan uw kind gedurende enkele dagen pijn hebben. Daarvoor wordt paracetamol voorgeschreven

Is het aanleggen van een PEG-sonde gevaarlijk?

De ingreep wordt uitgevoerd door speciaal opgeleide kinderartsen (kindergastro-enterologen) en verpleegkundigen. De endoscoop wordt altijd gedesinfecteerd voor gebruik.

In een klein aantal gevallen treden complicaties op kort na de ingreep. De voornaamste zijn: infectie, te groot bloedverlies en het aanprikken van de dikke darm. Door tevoren goed te informeren naar problemen met de bloedstolling bij uw kind of uw familie, het geven van antibiotica en het toepassen van de juiste technieken tijdens de ingreep probeert de arts het optreden van deze complicaties zoveel mogelijk te beperken.

Op de langere termijn kunnen niet-ernstige oppervlakkige huidinfecties of groei van wild vlees rondom de PEG-sonde optreden. Uw arts zal u dan adviseren hoe hiermee om te gaan.

De PEG-sonde helpt niet tegen overgeven (reflux). Heel soms neemt het spugen na de ingreep zelfs toe. Af en toe kan dit ertoe leiden dat de chirurg gevraagd moet worden met een operatie het "maagklepje" kleiner te maken.

Voorafgaand aan de ingreep.

- U en uw kind komen op de polikliniek kindergastro-enterologie voor een gesprek en een lichamelijk onderzoek. In het gesprek gaat de arts na of uw kind voor een PEG-sonde in

aanmerking komt. De arts zal u uitleg geven over de ingreep en eventuele complicaties. Bij het lichamelijk onderzoek kijkt de arts naar eventuele vergroeiingen van de wervelkolom, vergroting van de lever en andere bijzonderheden die plaatsing van een PEG-sonde zouden kunnen bemoeilijken. Als uw kind in aanmerking komt voor een PEG-sonde en u hiermee akkoord gaat, zal uw kind hiervoor worden aangemeld.

- Uw kind krijgt enige tijd vóór het onderzoek een aparte afspraak op de polikliniek Anesthesiologie. Hier zal een anesthesioloog (slaapdokter) beoordelen of uw kind zonder speciale risico's onder narcose gebracht kan worden. U heeft deze afspraak meegekregen bij uw laatste bezoek aan de kinderarts, of als dat misschien niet gebeurd is krijgt u er een aparte oproep voor.
- U krijgt van het secretariaat van de polikliniek Kindergeneeskunde een oproep waarin staat op welke dag en hoe laat het onderzoek gepland is, en hoe laat en waar u zich moet melden. Bij deze brief treft u ook algemene informatie aan over bijvoorbeeld waar u voor de opname thuis aan moet denken, de voorbereiding thuis, de tijd dat uw kind vooraf nuchter moet blijven, wat u moet meenemen en de gang van zaken tijdens de opname.

Dag van de ingreep.

Uw kind komt de ochtend van de ingreep nuchter op de afdeling. Vlak voor de ingreep krijgt uw kind eenmalig een dosis antibiotica toegediend ter voorkoming van infecties. Na de ingreep wordt pijnstilling voorgeschreven. Ongeveer 12 uur na inbrengen mag de PEG-sonde worden gebruikt. Vaak zijn kinderen kort na de ingreep nog wat misselijk en geven ze gemakkelijk over. Als de voeding zonder problemen wordt verdragen en er verder geen complicaties zijn opgetreden, mag uw kind naar huis. De opname duurt meestal 2 of 3 dagen.

Verzorging van de PEG-sonde.

- Na de ingreep zal de verpleegkundige u leren hoe u de PEG-sonde moet verzorgen.
- De eerste 7 dagen na de ingreep mag uw kind niet in bad of onder de douche, omdat de maag dan nog niet goed vastzit aan de buikwand.
- De sonde moet dagelijks een keer worden rondgedraaid en een beetje op en neer worden bewogen. Hiermee wordt voorkomen dat het stopje in de maag vastgroeit in de maag, waardoor verwijderen moeilijker wordt.
- De huid onder het fixatieplaatje moet tweemaal per dag worden schoongemaakt met water.
- Om verstopping te voorkomen, moet de sonde voor en na elk gebruik met 10 ml water worden doorgespoeld. Indien de sonde langere tijd niet gebruikt wordt, moet hij 1x per dag worden doorgespoeld.
- Als er maagsap langs de sonde naar buiten lekt, kunt u een gaasje tussen de huid en het fixatieplaatje leggen.

Mondverzorging.

Een kind dat alleen sondevoeding krijgt, produceert minder speeksel en is daardoor vatbaarder voor infecties van de mondholte. Een veel voorkomende infectie is spruw. Spruw herkent u aan een wit beslag op tong en wangslimvlies. Raadpleeg in dat geval uw (huis-)arts. Dagelijks reinigen van de mond met een nat gaasje en tandenpoetsen kunnen een ontsteking voorkomen.

Sondevoeding.

De diëtist adviseert u over het gebruik van sondevoeding. De diëtist verzorgt ook de levering van een eventuele voedingspomp. Uw ziektekosten verzekering vergoedt de kosten van de sondevoeding en pomp.

Een PEG-sonde is een hulpmiddel om ervoor te zorgen dat uw kind voldoende voeding, vocht of medicijnen krijgt. Als uw kind hiernaast zelf iets wil eten of drinken en dat prettig vindt, is

dit mogelijk. Zo nodig kan de diëtist u hierbij adviseren. Vaak krijgen kinderen die sondevoeding krijgen, minder behoefte om via de mond te eten.

Medicijnen.

Medicijnen in vloeibare vorm kunnen via de PEG-sonde worden gegeven. Sommige medicijnen kunnen de sonde gemakkelijk verstopen. Spoelt u daarom na het medicijnen geven de PEG-sonde goed door. Medicijnen kunnen beter niet tegelijk met de voeding door de sonde worden toegediend.

Hoe lang gaat de PEG-sonde mee?

De gemiddelde levensduur van een sonde is 1 jaar. Teken van veroudering zijn het ontstaan van bobbeltjes, een bemoeilijkte doorgang of lekkage. Neemt u bij een van deze tekenen contact op met uw arts. De sonde kan dan tijdig worden vervangen. Hiervoor bestaat een aparte folder (Een maagbutton).

Figuur 1.
Een PEG-sonde met fixatieplaatje.